

Projektas, skirtas nustatyti profesijos mokytojų ir rengėjų vaidmenų bei kompetencijų kaitą. Kokybinio tyrimo Lietuvoje rezultatai.

Projekte, kurį koordinavo Technologijų bei švietimo institutas (ITB) Bremeno universitete, suformuluoti trys pagrindiniai **tiksiai**:

- Išsiaiškinti, kaip keičiasi profesijos mokytojų ir rengėjų rolės keičiantis mokymo(-si) paradigmai ir aplinkoms bei nustatyti, kokius reikalavimus šie pokyčiai kelia profesijos mokytojų bei rengėjų turimiems įgūdžiams, žinioms ir kompetencijoms.
- Nustatyti mokymosi paradigmų kaitos įtaką profesijos mokytojams bei, kaip jiems suteikti paramą šiame naujame vaidmenyje, įvertinant esamo mokymo adekvatumą ir įvardinant gerosios patirties pavyzdžius.
- Pateikti rekomendacijas geriau sufokusuotam profesijos mokytojų bei rengėjų mokymui, akcentuojant struktūrą, turinį, procesus ir kontrolę bei optimizuojant mokymo pasiūlą nuolatinio profesinio tobulinimosi link.

Įgyvendinant projektą, sudarytas 9 šalių konsorciumas. Į projektą įtrauktos Danija, Estija, Suomija, Vokietija, Lietuva, Olandija, Rumunija, Ispanija, Jungtinė Karalystė. Siekiant giliau suvokti Europoje vykstančius pokyčius profesinio rengimo bei profesijos mokytojo vaidmenų bei kompetencijų srityje, kiekviena šalis atliko savo konteksto analizę, kuri vėliau įvertinta kitų projekte dalyvaujančių šalių bei Europoje vykstančių procesų perspektyvoje.

Lietuvoje atliktas kokybinis tyrimas, kurio metu taikant interviu bei *focus* grupių metodą buvo apklausta 12 profesijos mokytojų (profesijos mokytojai, gamybinės praktikos meistrai, dirbantys darbo vietoje, mentorai privačiose įmonėse, kolegijų bei universitetų dėstytojai, profesijos mokytojų rengėjai, įdarbinimo institucijų specialistai bei profesinio rengimo ekspertai).

Apibendrinant apklausos rezultatus, dalyvių požiūriu didžiausi pokyčiai per pastaruosius 10 metų vyko darbo rinkoje (formavosi pati rinka, keitėsi jos poreikiai) bei mokymo programose (keitėsi reikalavimai programoms, jų turinys). Taip pat buvo išskirta, kad besimokantysis tapo aktyvesnis mokymosi proceso metu, prasiplėtė profesijos mokytojo veiklos laukas. Pasikeitė mokymų organizavimas (didesnė praktikos ir teorijos integracija, prasiplėtė mokymo/si vietų įvairovė nuo rengiančių institucijų iki socialinės aplinkos (biblioteka, kino teatras ir kt.), požiūris į didaktiką taip pat kito – daugumos interviu dalyvių požiūriu, mokymosi procesas laikomas svarbesniu už mokymosi rezultata. Tyrimas išryškino ne tik pačių profesijos mokytojų vaidmens bei jų atsakomybės kaitą, bet, taip pat, ir pokyčius administravimo, profesinio tobulinimo, kokybės užtikrinimo, tinklaveikos srityse.

Galvodami apie profesijos mokytojo bei profesinio mokymo ateitį, interviu dalyviai išsakė skirtingas nuomones, pvz. ryšiai tarp profesinio mokymo, darbo rinkos ir akademinų institucijų taps glaudesni, mokyklos taps besimokančiomis organizacijomis, daugiau dėmesio bus skiriama socialiniams įgūdžiams, padidės profesinės karjeros planavimo, profesinio tobulėjimo svarba.

Tomas Sabaliauskas

Vytauto Didžiojo universitetas

El. paštas: t.sabaliauskas@smf.vdu.lt